
FEM RÖSTER OM IRANS FRAMTIDEN

Av: -

7 februari 2009

”Sydsvenskan”

<https://www.sydsvenskan.se/2009-02-07/fem-roster-om-irans-framtid>

Nedladdat från: <http://www.ardavan.se>

Fem röster om Irans framtid

Ardavan Khosnood.

Ardavan Khosnood var inte ens född när shahen störtades. Ändå kämpar han för att shahens son, den exilflyktige Reza Pahlavi jr, ska kunna återvända till Teheran från USA för att återskapa den iranska påfågels-tronen.

– Den iranska oppositionen är splittrad i kommunister, monarkister, republikaner och mujaheddin. Men vi är eniga om att vi vill störta regimen i Iran, säger Ardavan, som hoppas att Reza Pahlavi kan bli en enande symbol för motståndet mot mullorna.

Ardavan Khosnood är född monarkist. Hans pappa var docent i statskunskap på Teheranuniversitetet och f d regeringsrådgivare. Hans mamma läste företagsekonomi. När Iran drabbades av massavrättningar efter mullornas makttillträde gick hans föräldrar under jorden. Det var då de träffades. Tre år senare föddes Ardavan.

Som treåring blev han flykting i Norge. Sedan 1999 bor han i Sverige. Här läser han till läkare och arbetar för monarki i Iran. Men han tror inte på några snabba politiska framgångar. Det beror delvis på Barack Obama:

– Det är bekymmersamt. Relationerna mellan Iran och USA kommer nog att normaliseras. Det överraskar inte. Revolutionen i Iran ägde rum under Carteradministrationen. Nu kommer en annan demokratisk president att återupprätta förbindelserna.

Mina

Mina var 15 år och full av idéer. Året var 1979. Hon ville förändra världen och deltog i alla de protester mot shahen som ägde rum i Teheran.

– Jag delade ut flygblad och var aktiv i en vänsterinriktad grupp. Vi trodde på folkets seger, rättvisa och frihet. Vi ville att alla barn skulle gå i skola och inte behöva jobba, säger hon.

– Det blev inte så. Man lyckas inte så lätt med sina idéer. I stället kom en religiös regim till makten.

Sedan mer än tjugo år bor Mina i Malmö. Hon ställdes 1988 inför sitt livs val: lämna Iran eller bli arresterad.

– Det var svårt att lämna allt jag kände och allt jag hade. Men det var omöjligt att bli kvar. Jag fick inte studera. Man måste få godkänt av en islamisk organisation för att få jobba.

Mina håller kontakt med vänner, släkt och sju syskon i Iran. Hon har hört att vissa problem förvärrats: prostitutionen ökar, inflationen är hög. Men numera är det lättare att studera på universitet.

– Det är inte mycket att glädja sig över. Men Iran kan knappast förbättras så länge en religiös regim sitter kvar.

Mina tror inte längre på att en revolution skulle förändra Iran. Hon tror inte på att en ny dialog med USA kan leda till reformer. Och hon tvivlar på att hon någonsin kan återvända till sitt hemland.

– Jag har träffat en del släktingar här i Sverige. Att åka tillbaka till Iran är inte något som jag tänkt göra så länge det är diktatorer som regerar.

Farideh Arman

Farideh Arman anser att Irans folk har en enda möjlighet att göra sig av med den islamiska regimen: att göra revolution mot makthavarna och att straffa dem.

Hon berättar att hennes förs-te make avrättades i iranskt fängelse 1982, hennes andre man dödades av iranska agenter på Cypern 1989.

Farideh Arman var 23 år när den iranska revolutionen började. Hon deltog i flera våldsamma protester mot shahen. Men den nya islamiska regimen började snart att motarbeta henne och andra kommunistanhängare.

– Under 1981 och 1982 arresterade de tusentals iranier. Ungdomar som haft flygblad i handen åkte i fängelse och torterades efter två minuters rättegång.

– Marken bränner just nu under makthavarna i Teheran. De känner att det åter är revolutionära stämningar bland folket, säger Farideh Arman och hänvisar till återkommande protester som gör sig hörda i Iran.

Hon säger att västvärlden måste säga nej till Irans religiösa styre. Men hon tror att USA är allt för rädd för en kommunistregim för att avvisa mullorna.

– Barack Obama måste inse att Irans kommunistparti inte är som i Sovjet eller Kina. Vi står för yttrande-, mötes- och religionsfrihet.

Mariam

När Mariam följer nyhetsflödet från Iran ser hon att situationen hela tiden blir sämre för landets kvinnor.

– Men det blir också sämre för männen. Kvinnoförtrycket påverkar alla familjers och alla mäns liv, säger hon.

Mariam var 27 år och aktiv shahmotståndare när revolutionen kom till hennes hemstad. Hon kämpade för demokrati och frihet, men förstod ingenting när ayatolla Khomeiny kom till makten.

– Vi blev alla chockade. Vi hade aldrig tänkt oss en religiös regim. Vi som inte tillhörde något parti saknade ledare. Därför tog mullorna över, säger hon.

Livet i Iran blev omöjligt för Mariam och hennes man. Maken var byggnadsingenjör, Mariam lärare med eget radioprogram. Hon kallades ständigt till polisförhör.

– Polisen hade en spion i klassen. När jag analyserat en persisk dikt frågade de varför jag inte lade in islamiska värderingar i min analys. Det blev omöjligt att jobba kvar.

Mariam och hennes man åkte till Kanada, men hamnade i Sverige. Från Malmös horisont ser hon idag hur USA:s nye president Barack Obama skänker hopp till Iran:

– De unga använder internet och vet vad som händer i världen. Är Obama klok kan han förändra Iran inifrån. Om han kan påverka Irans unga inser de att de med sanning och kunskap kan bli av med nuvarande regim.

Ali Hamidian

Ali Hamidian är IT-doktorand i Lund och årsbarn med den iranska revolutionen. Han kom till Sverige som sjuåring. Föräldrarna var inte politiska flyktingar, utan ville undvika att hans storebror kallades in till kriget mot Irak.

Ali ser inte Sverige som något föredöme för Iran, utan tror att båda samhällena har att lära av varandra.

– Det finns en självgodhet här och i den rikare delen av världen. Vi tror att vi är bäst på allt. Men om man har erfarenheter från båda kulturerna inser man att vissa saker är bättre i Iran och andra i Sverige.

Ali Hamidian menar att förtrycket i Iran främst drabbar oppositionella krafter och jämför det med den diskriminering i Sverige som drabbar minoriteter, kvinnor, homosexuella och funktionshindrade. Han ser det som olika former av förtryck, även om de kan variera i grad.

– De som inte är politiskt aktiva oroar sig mest över den dåliga ekonomiska situationen, bland annat till följd av sanktionerna.

Ali Hamidian hoppas på en dia-log Iran–USA tack vare Obama. Han säger att de flesta iranier är oerhört positiva till USA. Det är mer kärlek till USA i Iran än i Sverige, men samtidigt är många iranier kritiska till den amerikanska utrikespolitiken.

– Makthavarna i USA och Iran har fastnat i en fientlig retorik som är svår att komma ifrån. Jag tror att iranierna vill ha en dialog, men det är USA som sätter upp en massa villkor som ska uppfyllas i förväg.